

PROJECTE

RÀDIO ESCOLA

CEIP SANTA ANNA (QUARTELL)

Dirigit a l'alumnat de 5é d'Educació Primària

Participa tota la comunitat educativa del CEIP SANTA ANNA (Quartell)

Coordinador: Álvaro Rustarazo Alós

1. JUSTIFICACIÓ

L'arribada d'internet i l'ús de les noves tecnologies han tingut un impacte substancial en les relacions econòmiques i socials. Ha canviat la manera com ens comuniquem i les competències i habilitats requerides per a treballar i conviure en societat.

En conseqüència, han canviat les necessitats en el sistema educatiu, que ha passat d'una visió memorística, unidireccional i on l'alumne és un subjecte passiu, cap a un sistema més competencial, participatiu i on l'alumne és un subjecte actiu.

En aquest context, el treball sobre la ràdio escolar s'ha estès en l'àmbit educatiu com una estratègia d'ensenyament-aprenentatge que permet múltiples avantatges. Són aplicables a diferents nivells educatius, poden ser tan oberts a la comunitat com vulguem, són fàcilment adaptables a temàtiques o interessos que motiven l'alumnat i permeten treballar competències i continguts de manera multidisciplinar.

Si analitzem la presència dels mitjans de comunicació a l'escola, hauríem de plantejar-nos si realment es realitza cap activitat que plantege la unió entre escola i mitjans de comunicació.

La ràdio a l'escola és un projecte que té per finalitat que els alumnes d'Educació Primària s'apropen a aquest mitjà de comunicació i que, a partir de les activitats proposades, siguen capaços de transmetre els seus coneixements, inquietuds i vivències.

Estem dins del projecte de Conselleria d'Educació, **Escolarts Escola fa ràdio**. És un projecte educatiu lligat a la dinamització del plurilingüisme, al foment de l'expressió artística i al coneixement del llenguatge periodístic en l'àmbit de la comunicació radiofònica. El projecte consisteix en la creació de contingut, planificació i elaboració d'un programa de ràdio o podcast per part de l'alumnat, amb l'ajuda del professorat, que podrà ser difós en la plataforma habilitada per la Conselleria.

És una experiència molt gratificant tant per als alumnes com per a la resta de la comunitat educativa, compleix tots els requisits per tal de treballar de manera interdisciplinària gran quantitat d'objectius.

És molt interessant aprofitar les seves potencialitats educatives i integrar

el treball radiofònic en les tasques escolars des de diferents perspectives :

- Fomenta el treball en equip.
- Permet el debat de temes de tots els àmbits i assignatures.
- Estimula l'ús de la comunicació oral i escrita.
- Dona a conèixer Quartell i el CEIP Santa Anna.
- Permet la participació de tota la comunitat educativa.
- Implementa els continguts treballats en totes les assignatures.
- Té un resultat final. El treball realitzat té una audiència i els alumnes veuen una finalitat a tot el que aprenen a l'aula.
- Potenciar l'ús del valencià oral i escrit entre l'alumnat, en els àmbits dels mitjans de comunicació.
- Facilita la creació de situacions comunicatives reals que activen l'ús de la llengua i la creativitat artística.
- Familiaritza l'alumnat amb el llenguatge radiofònic i el pòdcast, com una eina de creació i transmissió de continguts des d'una vessant comunicativa, educativa i artística.
- Afavorieix el treball cooperatiu i integrador entre l'alumnat.
- Dona a conèixer i utilitza ferramentes TIC per a l'obtenció, tractament i comunicació eficaç i creativa de la informació.
- Integra les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en el procés d'ensenyament aprenentatge, com a recursos pedagògics i d'esplai.

2. JUSTIFICACIÓ NORMATIVA

Els projectes interdisciplinaris queden establerts a l'article 10 del Decret 106/2022 i integren competències, sabers, mètodes o formes de comunicació de dues o més àrees, per a comprendre un fenomen, resoldre un problema o crear un producte, alhora que creen un vincle entre l'àmbit de coneixement i el seu entorn sociocultural. En cada projecte, l'alumnat ha de seguir un procés que inclou la investigació, la creativitat, la presa de decisions, l'ús d'estratègies, la comunicació en diversos formats i altres. Cal fomentar la integració dels aprenentatges de manera transversal, significativa i rellevant, i la resolució de problemes de manera col·laborativa, a fi de reforçar l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat de l'alumnat. Els centres han de desenvolupar projectes interdisciplinaris que permeten integrar diverses àrees del coneixement amb un propòsit pedagògic comú que permeta un desenvolupament coordinat i conjunt de l'aprenentatge, adaptat i vinculat amb la realitat de cada

estudiant. Així mateix, en el temps assignat per als projectes interdisciplinaris, es pot desenvolupar un o més projectes utilitzant qualsevol de les llengües vehiculars.

El projecte de ràdio escola engloba totes aquestes característiques.

3. OBJECTIUS

Els objectius del currículum bàsic d'Educació Primària per al projecte de ràdio seran els següents, establerts a través del Decret 106/2022 de 5 de Agost, article 7:

1. Participar en col·loquis, converses, entrevistes i diàlegs per a resoldre conflictes escoltant amb atenció, posant-se en el lloc de l'altre, respectant el contingut del discurs de l'interlocutor i expressant les seues idees i opinions de manera ordenada.

2. Captar el sentit global i reconèixer les idees principals, secundàries i algunes dades específiques de la informació verbal i no verbal de textos orals pròxims a la seua experiència, resumint-ne oralment el contingut.

3. Produir i reproduir de forma guiada textos orals dels gèneres habituals

del nivell educatiu, respectant-ne les seues característiques formals i organitzant-ne el discurs amb l'entonació i pronunciació adequats i fent servir el vocabulari pertinent i un llenguatge respectuós.

4. Interpretar textos orals pròxims a la seua experiència procedents dels mitjans de comunicació, utilitzant estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, resumint el seu contingut i imitant, mitjançant el joc i la simulació, les estructures i el llenguatge propi d'aquests textos.

5. Llegir en mitjans digitals per a cercar, seleccionar i emmagatzemar, de forma guiada, informació de fonts preseleccionades i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.

6. Utilitzar de manera autònoma les biblioteques d'aula i del centre per a obtenir informació i seleccionar lectures personals i reconèixer i fer servir de forma responsable els espais i sistemes d'ordenació i classificació.

7. Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic

adequats al nivell educatiu, adquirits mitjançant un procés guiat de reflexió individual i col·lectiva per a interpretar, elaborar i revisar textos.

Hem de tenir en compte que l'objectiu concret d'aquest projecte és el d'apropar l'alumnat als mitjans de comunicació, en aquest cas, la ràdio, i que siguen capaços de produir textos propis d'aquest àmbit, així com que adquirisquen una adequada competència comunicativa.

3. COMPETÈNCIES CLAU

Les competències bàsiques són aquelles que els alumnes hauran d'haver adquirit en finalitzar l'educació obligatòria. En aquest projecte s'hi treballaran totes, mitjançant les activitats plantejades a la ràdio:

1. Competència en comunicació lingüística. El projecte de ràdio permet desenvolupar la capacitat comunicativa, els alumnes aprendran a adquirir les fórmules necessàries de la llengua oral i escrita per tal de ser capaços de fer-les servir eficaçment en contextos reals.

2. Competència matemàtica en ciència tecnologia i enginyeria. Amb el pretext de fer un programa de ràdio podran investigar i aprendre dades científiques importants. En el mateix procés d'elaboració del programa farà falta gestionar els temps de cada secció, entre altres.

3. Competència digital. Els alumnes hauran de fer servir aplicacions pròpies d'un programa de ràdio. Per a fer-ho, hauran de desenvolupar la capacitat per a utilitzar l'ordinador, així com aquest programa (Audacity) i altres per a penjar els seus podcasts on line. (Ivoox).

4. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre. S'haurà de procurar dotarlos d'estratègies per a planificar la resolució de les tasques, per a supervisar les accions que desenvolupa i perquè siguen capaços de tenir un pensament crític. A més, la ràdio serà una eina enriquidora que ajudarà a motivar a l'alumnat, que tinguen necessitat d'aprendre i que se senten protagonistas.

5. Competència ciutadana. La ràdio és una eina per a donar visibilitat a unes altres activitats de l'escola, com poden ser el dia de la dona, el 9 d'Octubre, etc., en què els alumnes puguen tractar els conceptes d'igualtat, de discriminació entre homes i dones, de justícia o de drets humans.

6. Sentit emprenedora. La participació a la ràdio farà que els alumnes adquirisquen la capacitat per a dissenyar i implementar un pla: analitzar, planificar, organitzar i gestionar-lo. Fer autoavaluació i actuar d'una forma creativa, imaginativa i proactiva.

7. Consciència i expressions culturals. Per preparar els programes de la ràdio, els alumnes hauran d'investigar sobre diferents temes relacionats amb el patrimoni cultural, artístic, literari, mediambiental, etc., així com diferents estils de música, pintura, cine, literatura, teatre o dansa.

8. Plurilingüe. Al projecte de ràdio podem fer una secció sobre vocabulari, curiositats o altres temes a través del llenguatge oral i el joc en llengua estrangera.

4. METODOLOGIA

El projecte de ràdio escolar es realitzarà al llarg de tot el curs. El primer trimestre s'ensenyaran les característiques de la ràdio a l'alumnat, s'explicarà com s'han de fer les gravacions, es faran pràctiques i gravacions si han tingut temps suficient i a partir del segon trimestre començaran les transmissions. Hi haurà quatre tipus d'activitats:

a) Primeres passes a seguir. Seran les primeres sessions, que tindran lloc al començament del primer trimestre. Seran unes activitats preparatòries, que donaran als alumnes les eines necessàries per tal de ser capaços de fer un programa de ràdio. Els temes que es treballaran són:

- Presentació del projecte
- Els informatius
- Elements de la ràdio
- Seccions d'una ràdio
- El guió radiofònic
- L'eslògan
- Entradetes o capçaleres

b) Preparació de programes. Seran les sessions dedicades a preparar el guió radiofònic i el contingut del programa.

c) Programes de ràdio. Seran les sessions pròpies del programa.

d) Activitats complementàries. Una altres activitats de l'escola relacionades amb la ràdio escolar.

A l'hora d'organitzar el treball escolar, hem de tenir en compte que aquest projecte va encaminat a 5é de Primària i pot incloure la col.laboració de tot l'alumnat d'Educació Primària del centre, per la qual cosa s'hauran de facilitar espais per tal de fer possible aquesta tasca i que el treball siga eficaç i adequat. Per a poder planificar-lo, s'avisarà en antelació a cada curs que prepararà la seua participació en el programa de ràdio.

El programa de ràdio que s'escoltarà tindrà una durada d'uns 45 minuts, segons els continguts que hagen pogut fer els alumnes. Com que la ràdio versarà sobre molts temes, el alumnes decidiran cada programa el contingut, però en tot cas eixe temps haurà de ser un mínim de 45 minuts. Tot i aixó, tots els programes tindran un fil conductor depenent de la data de l'any en la qual estiguem i aprofitant els dies festius del col·legi (dia de la pau, dia de l'arbre, halloween, nadal, pasqua...).

El desenvolupament de l'expressió i la comprensió oral i escrita dels nostres alumnes, és una competència imprescindible per a l'adquisició de continguts curriculars i l'adaptació al medi que ens envolta. Això implica treballar al voltant de les quatre dimensions de la llengua, de forma que els alumnes

sapiguen utilitzar-la com cal en qualsevol context en què es troben.

Amb aquest projecte de Ràdio, els alumnes sempre són protagonistes dels seus aprenentatges, participen activament i motivats pels seus interessos, ja que tenen un reforç positiu quan s'escolten setmanalment en la ràdio de l'escola, reconeixen la veu de companys que intervenen i són informats de notícies que els susciten interès.

D'acord amb el que estableix l'article 6 del Reial decret 157/2021. La intervenció educativa que fem en aquest projecte:

- Ha buscar desenvolupar i assentar progressivament les bases que faciliten a cada alumne o alumna una adequada adquisició de les competències clau previstes en el perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic, tenint sempre en compte el procés maduratiu individual, així com els nivells d'acompliment esperats per a aquesta etapa.

- En aquesta etapa cal posar èmfasi especial a garantir la inclusió educativa, l'atenció personalitzada a l'alumnat i a les seues necessitats d'aprenentatge, la participació i la convivència, la prevenció de dificultats d'aprenentatge i la posada en pràctica de mecanismes de reforç i flexibilització, alternatives metodològiques o altres mesures adequades tan prompte com es detecten qualsevol d'aquestes situacions.
- Sense perjudici del tractament específic en algunes de les àrees de l'etapa, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, la competència digital, el foment de la creativitat, de l'esperit científic i de l'emprenedoria s'han de treballar en totes les àrees o àmbits de manera transversal i a través dels diversos projectes interdisciplinaris.
- L'educació emocional ha de contribuir al desenvolupament de les habilitats emocionals, al reconeixement i gestió de les pròpies emocions i a treballar l'empatia per a entendre les interaccions que es produeixen en el seu entorn.
- L'alumne i l'alumna són el centre del procés d'aprenentatge i ha de dissenyar-se el procés d'ensenyament des d'aquesta perspectiva, i potenciar així mateix l'aprenentatge significatiu que promoga l'autonomia i la reflexió.
- Cal fomentar la competència digital i el pensament computacional des de la perspectiva de l'ús segur dels entorns digitals, així com de la reflexió i visió crítica de les xarxes socials.
- Amb la finalitat de fomentar l'hàbit i el domini de la lectura, els centres han de realitzar accions sobre la dinamització de la lectura i de la gestió i dinamització de la biblioteca escolar com a espai educatiu flexible, com a centre de recursos d'informació, de lectura, de cultura, que fomenti l'aprenentatge autònom i que siga un factor de compensació social que afavorisca la igualtat i la diversitat.
- Caldrà planificar i organitzar els temps i els espais per a llegir, crear i consolidar actituds favorables cap a la lectura i cap a la cultura en totes les àrees i àmbits. Aquestes accions s'han de concretar en els documents oficials que desenvolupen el projecte educatiu de centre i contemplaran un temps diari de lectura amb l'objectiu de fomentar l'hàbit lector i el gust de llegir a través de diferents formats i tipologies.
- A fi de fomentar la integració de les competències, s'ha de dedicar un temps de l'horari lectiu a la realització de projectes interdisciplinaris per a l'alumnat i a la resolució col·laborativa de problemes, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat. Les llengües, en un sistema educatiu plurilingüe, se situen en el centre del procés d'aprenentatge, ja que és l'instrument d'accés a la informació i a la construcció de coneixement.

5. ACTIVITATS

S'ha dissenyat una proposta orientativa d'activitats que es poden portar a terme al llarg de tot el curs per tal de portar endavant el projecte de ràdio escolar. A continuació exposarem la seqüència d'activitats relatives a cada tasca. Cal dir que aquestos son exemples de les moltes activitats que farem.

ÀUDIO D'UN PROGRAMA DE RÀDIO LOCAL I UN DE RÀDIO ESCOLAR :
Aquest exercici va dirigit a tots els alumnes del centre. Es realitzarà per nivells i

té com a finalitat apropar als alumnes al món de la ràdio, recollir les seues impressions i

els comentaris espontanis que sorgeixin amb la primera escolta activa.

DIALOGUEM SOBRE ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ:

Es farà una posada en comú sobre quins són els mitjans de comunicació existents i per a què serveixen. S'intentarà també fomentar l'ús crític d'aquests mitjans.

- PLUJA D'IDEES I DETECCIÓ DE CONEIXEMENTS PREVIS :

Mitjançant una conversa, cada grup classe haurà de fer un recull per escrit

de tot allò que saben sobre la ràdio. Cal tenir en compte que eixiran idees molt diferents i que aquestes, seran el punt de partida de cada projecte.

- ESTABLIMENT DE NORMES PER AL PROCÉS DE GRAVACIÓ

Una vegada fets els exercicis anteriors, es procedirà a consensuar un seguit de normes per tal de dur a terme el procés de gravació del programa corresponent de manera satisfactòria. S'intentarà conduir l'alumnat cap a normes com ara, guardar silenci, respectar el torn de paraula, parlar de forma pausada i amb veu clara i treballar en grup de manera respectuosa.

- ASSIGNACIÓ DE ROLS I CREACIÓ D'EQUIPS DE TREBALL:

En aquesta fase és quan els alumnes es convertiran amb redactors del seu propi programa de ràdio. Mitjançant el treball cooperatiu, establim grups de treball que s'encarregaran de redactar i assajar la intervenció que faran en la secció concreta que hagen de desenvolupar.

- ASSAIG DE LA INTERVENCIÓ:

En la ràdio, com en qualsevol activitat d'expressió oral, s'ha de realitzar una preparació de la intervenció que s'ha de dur a terme. Per això es dedicaran diverses sessions a l'assaig (que no memorització; recordem que els locutors també llegeixen el paper) dels guions elaborats per ells mateixos per preparar la gravació que es farà a continuació.

- RECORDAR LES NORMES ESTABLERTES PRÈVIAMENT PER AL PROCÉS DE GRAVACIÓ:

És de vital importància fer especial parapeu en el seguiment de les normes, ja que, de no ser així, el nostre projecte no podria arribar de cap manera a bon terme.

- ENREGISTRAMENT:

El nostre projecte de ràdio no serà un projecte de ràdio en directe, sinó que procedirem a gravar les intervencions per a difondre-les una vegada muntades i arranades en mode diferit.

- MUNTATGE DE L'ÀUDIO I ELS EFECTES DE SO

Una vegada enregistrats els diversos programes del nostre projecte, començarem el procés d'edició, muntatge i arranjament d'aquesta edició. Aquesta fase correspon exclusivament al mestre encarregat que, mitjançant l'ús de programari lliure d'edició d'àudio, com ara AUDACITY, ANCHIOR o , muntarà i editarà cadascun dels programes.

- ESCOLTA ACTIVA

Una vegada hem obtingut el resultat final del nostre treball, procedirem a fer una sessió setmanal d'escolta activa junt amb l'alumnat. Ací fomentarem el debat per esbrinar quins aspectes han anat millor i quins no tant. El que es pretén amb aquesta activitat és dur a terme un procés d'avaluació conjunt per tal de millorar tants aspectes com siga necessari per a pròximes edicions de ràdio escolar.

- DIFUSIÓ

Una vegada hem obtingut el resultat final del nostre projecte, procedirem a fer-lo públic. En els temps que corren està més que constatat el potencial de la xarxa a l'hora de difondre informació audiovisual. D'aquesta manera, nosaltres publicarem el nostre projecte en la plataforma iVox i a la web del col·legi. A més, a més, també es durà a terme, com hem dit anteriorment, una difusió interna a l'escola per fomentar l'escolta activa.

6. COORDINACIÓ

Fer un projecte interdisciplinari, implica la necessitat que el treball siga planificat, organitzat, compartit i distribuït pels diferents agents que formen part de la comunitat educativa.

La persona encarregada de dirigir i dur a terme aquesta coordinació és el tutor, que necessitarà d'alumnes, mestres, família i agents externs per a aconseguir que el producte final siga de qualitat.

Claustre	Necessitarem l'ajuda d'un mestre de reforç dins de l'aula mentre duem a terme les sessions de radi, principalment els dies d'enregistrament. Podran col·laborar tots els tutors del col·legi, la intenció és que participen alumnes de tots els nivells. Els especialistes d'anglès, música, religió, PT.. podran realitzar les seues aportacions, fins i tot tindre una secció en alguns programes.
Famílies	Farà falta la participació de pares, mares i altres familiars d'alumnes i alumnes del centre per a l'ajuda als xiquets i xiquetes en cerca d'informació. Aportar idees per a diferents programes. Difusió dels enregistraments o participació directa en els posdcat.
Alumnes	Fa falta formar-los i que adquirisquen els coneixements necessaris sobre el món radiofònic. Que siguen capaços d'elaborar contingut de qualitat i saber transmetre-ho. Coordinar, agrupar i distribuir a l'alumnat conforme als seus interessos perquè participen i elaboren contingut, organitzat en seccions.
Agents externs	Associacions, personal de l'administració, ajuntament, veïns, treballadors, autoritats i altres persones de l'entorn on està situat el col·legi que siguen susceptibles de participar en la ràdio o generar contingut.

7. AVALUACIÓ

Segons l'article 26 del Decret 106/2022 de 5 d'Agost, l'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. És una part essencial de l'educació inclusiva i té els següents objectius: obtindre informació sobre com aprén l'alumna o l'alumne, identificar les seues necessitats, eliminar les barreres que dificulten l'aprenentatge, valorar els seus progressos, organitzar la resposta educativa, així com promoure l'interés per millorar el seu procés d'aprenentatge.

Els procediments i les tècniques d'avaluació han de permetre que cada alumna i cada alumne puga demostrar els seus punts forts, la capacitat potencial d'aprenentatge, les estratègies, les competències i el rendiment. L'avaluació ajuda, d'una banda, el professorat en la seua acció docent i tutorial i, d'altra banda, el centre en la millora de la seua resposta a la inclusió.

L'avaluació de l'alumnat amb criteris inclusius contribueix a pre-vindre la segregació, evita formes d'etiquetatge i potencia la inclusió en els centres ordinaris.

CRITERIS D' AVALUACIÓ
1. És capaç de distingir les diferents parts i components que formen un programa de ràdio.
2. Comprén i entén l'ús i finalitat de la ràdio escolar i altres programes de ràdio.
3. Mostra interés i motivació, cerca, selecciona i sintetitza la informació rellevant que utilitzarà la ràdio.
4. Redacta sense faltes d'ortografia, amb coherència i cohesió els textos que haurà de reproduir en els programes.
5. Prepara amb antelació les seues intervencions radiofòniques, llig amb bona entonació i utilitza una entonació i vocalització correcta.
6. Treballa en equip i col·labora amb els seus companys demostrant autonomia i capacitat per a escoltar, compartir i coordinar-se.